Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריערען
אונד דער פרענומעראציאָנס-טערמין
בעגיננט מיט דעם עמפפאנג דעס
ערסטען בלאטטעס.
דיא רעדאקציאָן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
אלט-גאססע נומ' 1,
וואָהין מאן אויך דיא פרענומעראציאָנס-געלדער צו זענדען בעליעבע.

יידישע
פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דרייםאל וואָכענטליך
מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג.
אונד קאָסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציאהריג 10 גולדען עסט.-וועהר.
האלביאהריג 5 " " "
פירטעליאהריג 2 גולד' 50 קר' ע'-וו'.
פירס אויסלאנד
גאנציאהריג 11 גולדען עסט.-וועהר.
האלביאהריג 5 גולד' 50 קר' ע.-וו.
פירטעליאהריג 2 " 75 " "

Nr. 144, צעהנטער יאהרגאנג | פעסט, פרייטאג יז כסליו ה'ת'ר'ל'ט' | Pest, den 13. Dezember 1878.

אויס דער אונגארישען דעלעגאציאָן.

געסטערן האט וויעדער דיא אונגארישע דעלעגאציאָן איהרע אייגענטליכע טהעטיגקייט אויפגענאָממען. צו אללערערסט האנדעלטע עס זיך דא דארום, דיא קאָסטען דער בעזעטצונגס-ארמעע פיר דיא נעכסטען מאָנאטע צו בעווילליגען. דער רעפערענט בעאנטראגטע פאָרלייפיג איינע סוממע פאָן 20 מילליאָנען צו בעווילליגען.

דיעזער אנטראג גאב נון פעראנלאססונג, געגען אונד פיר דיא בעזעטצונג רעדען צו האלטען. — דער ערסטע רעדנער וואר הערר אויגוסט פולסקי — אונד דיעזער שפראך געגען דיא בעזעטצונג אים אללגעמיינען אונד געגען דיא בעווילליגונג דער 20 מילליאָנען אינסבעזאָנדערע. ער זאגטע: „דיא בעזעטצונג באָסניענס ווירד אונס נור דאצו פיהרען, דאס וויר ניכט מעהר איינע אונגארישע, זאָנדערן איינע באָסנישע אונד סלאווישע פאָליטיק בעפאָלגען ווערדען, אונד דא ווערדען וויר נור פיר רוסלאנד אין דיא האנד היניינארבייטען. — ווענן דיא בעזעטצונג פאָן באָסניען אונד דער הערצעגאָווינא צור פערטהיידיגונג אונזערער מאָנארכיע ווירקליך נאָטהווענדיג זייא, זאָ מיסטען וויר דא פעסטונגען ערריכטען אונד נאָך גאר פיעלע איינריכטונגען שאפפען, דיא אין דיא הונדערטע מילליאָנען קאָסטען, וועלכע וויר אבער ניכט האבען. אויך מיט דער בעזעטצונג פאָן זיד-באָסניען, פאָן נאָווי-באזאר, האבען וויר נאָך ניכט גענוג, וויר מיסטען אונס וויטער ביז צום עגעאישען מעערע אויסדעהנען; אבער דיא יעטציגע בעזעטצונג גענוגט קיינעסוועגס צו אונזערער פערטהיידיגונג. עס איזט איינע האלבע זאכע, דיא נור פיעל געלד קאָסטעט — דאבייא אבער גאר ניכטס ניטצט.“

נאָך פולסקי שפראך גראף אנטאָן סעטשען. דיעזער גראף סעטשען איזט שאָן אָפט בייא דער „שיססעל דער שטאאטס-מעננער“ געזעססען, ער האט שאָן אָפט אים אויסווערטיגען מיניסטעריאום מיטגעווירקט אונד פערשטעהט דאהער דיעזע שאכ-ציגע דער שטאאטס-מעננער צו גוט, וועסהאלב אויך זיינע רעדע פאָן בעדייטונג איזט. — ער זאגטע: „עס איזט וואָהל וואהר, דיא לעטצטען דרייא יאהרע האבען אים אָריענטע גראָסע פערווירונגען הערפאָרגערופען, דיא זעהר שווער אין אָרדנונג צו ברינגען זינד. וויר קאָננען נאָך היינטע ניכט וויססען, וואס דא דאס ענדע זיין ווירד, אָב דער פריעדע אין דער טירקייא געזיכערט, אָדער אָב דאָרט רוסלאנד באלד וויעדער זיינע הערר-שאפט וויטער אויסברייטען ווערדע. — אונזער אויסווערטיגער מיניסטער האט דאהער גראָסע שוויעריגקייטען צו בעקעמפפען; אבער ער האט דען פעהלער געמאכט, דאס ער דאס פאָלק איבער זיינע אונטערנעהמונגען ניכט אויפגעקלערט. ער אונטערנאהם אללעס געהיימניספאָלל, וועסהאלב אונטער דעם פאָלקע פערשיעדענע באָזע אהנונגען אויפטייכטען — אונד דאס ענדע איזט, דאס גראף אנדראשי אונטער דער בעפאָלקערונג לייטער געגנער האט. — זאָ האט עס אויך צו בעגינן דער בעזעטצונג געהייסען, דאס דער איינצוג אין באָסניען נור איין לייכטעס קינדער-שפיעל זיין ווערדע. אונד נון איזט אויך איינמאל אויס דיעזעם „קינדער-שפיעל“ איינע מענשען-אבשלאכטערייא געוואָרדען! העטטע מאן אבער גלייך דעם פאָלקע געזאגט, דאס מאן איין קריעגערישעס אונטערנעהמען פאָרהאבע, זאָ העטטע דער טאָד פאָן זאָלדאטען דאס פאָלק ניכט זאָ זעהר אין טרויער פערזעטצט. — מיינע העררען! דער פונקט דעס בערלינער פערטראגעס, וועלכער אונס דיא פאָללמאכט צור בעזעטצונג גיבט, קאנן מיר דורכאויס ניכט געפאללען; וויל דיעזער פונקט גאר אונגענויא אומשריעבען איזט. מאן ווייס ניכט, בעהאלטען וויר דיעזע לענדער אָדער ניכט — אונד אויך דיא בעפאָלקערונג פאָן באָסניען אונד דער הערצעגאָווינא ווייס ניכט, ווער נון אייגענטליך איהר הערר זייא. וויר העטטען נור איינע זאָלכע פאָללמאכט צור בעזעטצונג אננעהמען זאָללען, וועלכע אויסדריקליך זאגט, דאס וויר דיעזע לענדער זאָ לאנגע בעזעטצען אונד בעהאלטען, זאָ לאנגע וויר עס זעלבסט דאפיר האלטען, דאס דיא בעזעטצונג אונד בעהאלטונג אים אינטערעססע אונזערער מאָנארכיע זינד.“

אינדעססען האט דאָך אויך גראף סעטשען צור איינסטווייליגען בעווילליגונג דער געפאָרדערטען 20 מילליאָנען זיינע צושטיממונג ערטהיילט.

וויא וויר בערייטס אויך אין פאָריגעם בלאטטע בעריכטעטען, האט דיא מאַיאָריטעט דער פעראייניגטען אויסשיססע אָדער קאָממיססיאָנען דער אונגארישען דעלעגאציאָן דען אנטראג דעס אלעקסאנדער העגעדיש אנגענאָממען, וואָנאך דער געמיינזאמען רעגיערונג צור בעשטרייטונג דער בעזעטצונגס-קאָסטען פירס יאהר 1879 פאָרלייפיג דער בעטראג פאָן 20 מילליאָנען בעווילליגט ווערדע. געגען דיעזען בעשלוס דער מאַיאָריטעט האט נון דיא איבערשטיממטע מינאָריטעט איהרע אנזיכט בעזאָנדערס צו פראָטאָקאָלל געבען לאססען, דיא פיר דען גראפען אנדראשי אונד זיינע בעזעטצונגס-פאָליטיק איינע גאנץ אָפפענע מיסטרויענס-קונדגעבונג ענטהאלט.

דיא פאָן דער איבערשטיממטען מינאָריטעט צו פראָטאָקאָלל געגעבענע מיינונגס-אייסערונג לייטעט איהרען הויפטשטעללען נאָך וויא פאָלגט:

„דיא אונטערפערטיגטען דעלעגירטען קאָננען דעם בעשלוססע דער מאַיאָריטעט, דער געמיינזאמען רעגיערונג פאָרלייפיג צור דעקונג דער מיליטער-בעדירפניססע פיר 1879 דיא סוממע פאָן 20 מילליאָנען צו בעווילליגען — דורכאויס ניכט ביישטיממען. זעלבסט ווענן דיא רעגיערונגס-פאָרלאגע ניכט זאָ דונקעל וועהרע אונד אללע נאָטהיגען איינצעלהייטען ענטהיעלטע — קאָננטע דיא דעלעגאציאָן דאָך אונמאָגליך דאס רעכט האבען, דער רעגיערונג געלדער צו בעווילליגען, בעפאָר דאס פארלאמענט איבער דיא גילטיגקייט דעס בערלינער פערטראגעס ענטשיעדען האט. פרייליך איזט דיא מאַיאָריטעט דיעסבעציגליך אנדערער מיינונג, זיא איזט דער אנזיכט, דאס דיא דעלעגאציאָן יא דאס רעכט האט, פיר דיא בעזעטצונגס-קאָסטען איינען געוויססען בעטראג צו בעווילליגען. אבער אויך דאנן העטטע דיעס געלד דאָך אין „אנדערער פאָרם“ בעווילליגט ווערדען מיססען! — ווענן דיא געמיינזאמע רעגיערונג איבער דיעזעס געלד נאָך הערצענס-לוסט פערפיגען דארף: זאָ קאנן זיא נייע ארמעע-אבטהיילונגען נאָך באָסניען זענדען אונד דיא בעזעטצונג אויף זאָ לאנגע אויסדעהנען, אלס עס איהר עבען בעליעבען ווירדע. איינע זאָלכע פרייע פערפיגונג קאנן אבער נור איינער דעראַרטיגען רעגיערונג איינגערוימט ווערדען, דערען פאָליטיק אלס צוועקמעסיג אונד הייל-זאם בעטראכטעט ווירד. נאכדעם וויר אינדעם צור פאָליטיק דער געגענווערטיגען רעגיערונג קיין זאָלכעס פערטרויען האבען, זאָנדערן ערנסטליך בעזאָרגט זינד, דאס זיא דאס איהר בעווילליגטע געלד צו זאָלכען צוועקען פערווענדען ווערדע, איבער דיא נור דאס פארלאמענט אללייִן אורטהיילען דארף, זאָ קאָננטען וויר נאטירליך דאָפפעלט ניכט ביישטיממען, דאס דער געמיינזאמען רעגיערונג געלד בעווילליגט ווערדע, אָהנע גענויא צו בעשטיממען, וואָצו דיעזעס געלד פערווענדעט ווערדען דירפע!“

„וויר וואָללען געוויס ניכט פיר דיא פערגאנגענהייט אן דער רעגיערונג ראכע נעהמען, דא עס זיך אין דיעזער פראגע וועניגער אום דיא רעגיערונג האנדעלט, אלס אום אונזערע ארמעען, דיא וויר דאָך ניכט אין באָסניען פערהונגערן לאססען דירפען! וויר זינד דענן אויך גערנע בערייט, צור ערהאלטונג אונזערער העלדענמיטהיגען ארמעע, וועלכע סוממע איממער שאָן יעטצט אָדער אבער נאכטרעגליך צו בעווילליגען, נור מיסטען וויר דיא גאראנטיע האבען, דאס דיא רעגיערונג איינע פאָליטיק בעפאָלגע, וועלכע דען אינטערעססען אונגארנס ענטשפריכט. וויר מיססען איינע זאָלכע גאראנטיע פיר דיא צוקונפט האבען, נאכדעם וויר וואָהל דער רעגיערונג אויך פיר דיא פערגאנגענהייט אונזערע גוטהייסונג ניכט געבען קאָננען!“ —

דיעזע קונדגעבונג איזט פאָן 11 מיטגליעדערן דער מינאָריטעט אונטערצייכנעט, אונטער דענען אויך דער נאמע מאָריץ וואהרמאנן פאָרקאָממט. — דער מאנן שפאסט אלזאָ ניכט מיט זיינעם אויסטריטטע אויס דער ליבעראלען פארטייא; ער האט זיינע געגנערשאפט געגען דיא רעגיערונג מיט אללעם נאכדרוקע אויפגענאָממען.

אבער דיא מעהרהייט אין דער אָפפענטליכען זיטצונג אללער אונגארישען דעלעגירטען ערקלערטע זיך פיר דיא פאָליטיק דעס גראפען אנדראשי — אונד זאָמיט ווירד אויך דא גראף אנדראשי זיינע פאָרדערונגען דורכזעטצען אונד צוואר מיט נאָך וועניגער שוויעריגקייטען אלס אין דער עסטערייכישען דעלעגאציאָן.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דיא באָסנישע דעפוטאציאָן), דערען אנקונפט וויר בערייטס אין פאָריגער נוממער אנגעקינדיגט, איזט מיטטוואָך נאכטס אום ½ אויף איילף אוהר אין אונזערער הויפטשטאדט איינגעטראָפפען. דיא דעפוטאציאָן איזט אויס דען אנגעזעהענסטען בירגערן אונד האָכגעשטעללטען בעאמטען סעראַיעוואָ'ס צוזאממענגעזעטצט. אללע קאָנפעססיאָנען באָסניענס זינד אין דיעזער דעפוטאציאָן פערטרעטען. עס בעפינדען זיך אין דערזעלבען אויסגעצייכנעטע געלעהרטע, רייכע גראָסגרונד-בעזיטצער אונד בישאָפע. איינע זעהר אינטערעססאנטע ערשיינונג איזט דאס יידישע מיטגליעד דיעזער דעפוטאציאָן. הערר שלמה שלום איזאקאָוויטש איזט נעמליך גראָסהענדלער אין סעראַיעוואָ אונד נימט אויך בייא דער דאָרטיגען שטעדטישען בעהאָרדע איינע הערפאָרראגענדע שטעללונג איין. דערזעלבע שטאממט אויס שפאניען אב, זיין אור-אור-גראָספאטער פערליעס יענעס לאנד צור צייט דער אינקוויזיציאָן, ער פליכטעטע נאָך קאָנסטאנטינאָפעל, וואָ ער איין גראָסעס האנדלונגס-הויז ערריכטעטע. שפעטער איבערזיעדעלטע דיעזע פאמיליע נאָך באָסניען,

אבגלייך אללע וועלט וואוסטע, דאס דיעזער מיללער עבען ניכט זעהר פראָממ זייא, אונד אבוואָהל מאן איהן וועגען דיעזער פראָממען הייבעלייא פיעלפאך בעשימפפטע, ליעס זיך דערזעלבע ניכט אוים דער פאססינג ברינגען אונד שוואנג דיא הייליגע פאהנע מיט ביידען הענדען נור נאך דאָהער עמפאָר. פלאָטצליך ריעף איהם יעדאָך איין יונגער מאנן אוים דער פערזאממלונג צו: „וואס ווילסט דו, דו מעהל-דיעב!" — דא שליידערטע דער מיללער אונפערציגליך דיא הייליגע פאהנע פאָן זיך אין דען קאָשה היניין, אום דען בעליידיגער ערווישען צו קאָננען. — גאנץ זאָ מאכט'ס דער „פעסטער ללאָיד". וויא הייפיג ער אויך מיט רעכט בעשימפפט ווירד, מאכט ער זיך ניכטס דאראוס, זאָנדערן שפיעלט זיינע פראָממע ראָללע וויטער פאָרט. זאָבאלד איהם אבער יעמאנד דאס וואָרט „יודע" צורופט, דא פערליערט ער דיא פאססינג אונד בעגיננט איינען קאמפף אויף טאָד אונד לעבען! נון מיססען וויר דעם „ללאָיד" זאגען, דאס וויר ניכט געגען דאס יודענטהום איבערהויפט עטוואס איינצו-ווענדען האבען, זאָנדערן בלאָס געגען יענע יודען, וועלכע פאָן איהם אלס דיא נעכסטען באנק-דירעקטאָרען נאמהאפט געמאכט וואורדען. עס זינד דיעס פאָר אללעם דייטשע יודען, וועלכע קיין וואָרט אונגאריש וויססען אונד פיר אונגארן איבערהויפט קיין הערץ האבען. דאנן זינד עס איבערדיעס זאָלכע לייטע, דיא אויך ביזהער דאהין שטרעבטען, דען קרעדיט אונגארנס בייא דער באנק צו שעדיגען. וויען דער „ללאָיד" יעדאָך געגלויבט האט, דאס „עללענאָר" דער רעגיערונג נאהע שטעהע, וועסהאלב דעססען איינסעהרונג געפעהרליך זיין קאָננע, זאָ מיססען וויר פאָלגענדעס ערקלערען: „עללענאָר" קיממערטע זיך ניע אום דיא רעגיערונג, ער שפראך אימער בלאָס זיינע איינענע איבערצייגונג אוים אָהנע ריקזיכט דאראויף, אָב דיעס דער רעגיערונג אנגענעהם אָדער אונאנגענעהם זיין ווירד." — — היערויף אנטוואָרטעטע דער ללאָיד דעם עללענאָר אויף איינע זאָלכע טרעפפענדע וויזע, דאס יעטצט דער „עללענאָר" גאנץ פערשטוממטע. —

* (דער הויזיער-האנדעל מיט לאָזען — פערבאָטען.) דאס האנדעלס-מיניסטעריאום האט אן אללע קאָמיטאטס-בעהאָרדען איינען ערלאס פערזענדעט, אינדעם עס אונטער אנדערם הייסט: „עס איזט צור קענטניס געלאנגט, דאס זאָוואָהל אין דער הויפטשטאדט אלס אויך אין דער פראָווינץ צאהלרייכע אגענטען מיט לאָזען, ראטען-בריעפען, פראָמעססען אונד אנטהייל-שיינען הערום-הויזירען. דיעזער הויזיר-האנדעל איזט נאך הייפיג מיט בעטרוג אונד שווינדעל פערבונדען, וואָבייא נאמענטליך יענע לייטע אויף דעם לאנדע בעשעדיגט ווערדען, וועלכע דאס לאָז-געשעפט ניכט פערשטעהען. נאכדעם פיר לאָזע, פראָמעססען אונד אנטהייל-שיינע איינע ערלויבניס פירס הויזירען גאר ניע עקסיסטירטע, אונד נאכדעם דען הייפיגען בעטריגערייען אויף דיעזעם געביעטע איין ענדע געמאכט ווערדען מוס, ווירד היעמיט דאס הויזירען מיט לאָזען, פראָמעססען אונד אנטהייל-שיינען פערבאָטען. דיא קאָמיטאטס-בעהאָרדען האבען דיאיעניגען אגענטען, וועלכע דיעזעס פערבאָט איבערטרעטען, מיט געזעטצליכער שטרענגע צו בעשטראפען!"

* (איינע קאנטאָרען-אָדער חזנים-שטעללע אם סעמינאר.) אם ראבבינער-סעמינאר אין פעסט ווירד אייך איינע שולע צור העראנבילדונג פאָן זאָגענאננטען צייטגעמעססען קאנטאָרען אָדער חזנים ערריכטעט זעממטליכע צאָגלינגע דעם סעמינארס ווערדען אן דעם צו ערטהיילענדען געזאנגס-אונטערריכט טהייל נעהמען מיססען. צים פראָפעססאָר פיר דיעזע קאנטאָרען-שולע וואורדע הערר פריעדמאנן, אָבער-קאנטאָר דער פעסטער פאָרטשריטטס-געמיינדע, פאָם קולטוס-מיניסטעריאום ערנאננט. — וויא וועניג וויר אונס אויך פיר איין ראבבינער-סעמינאר בעגייסטערן, זאָ מיססען וויר ציגעבען, דאס דיעזער געדאנקע איין פראקטישער זייא. ענטוועדער דער שטאאט מישט זיך אין יידישע אנגעלעגענהייטען גאר ניכט, דאנן וואר אויך דיא ערריכטונג איינעס ראבבינער-סעמינארס ניכט גערעכטפערטיגט; אָדער אבער עס ווירד פיר דיא אָרדנונגס-מעסיגע העראנבילדונג זעממטליכער קולטוס-בעאמטען, ניכט בלאָס דער ראבבינער, געזאָרגט! עס וועררע יא עטוואס לעבערליך זאָ איין מאָדערנער סעמינאר-ראבבינער אין איינער געמיינדע נעבסט איינעם אלטען פאָלנישען חזן! דאנן דארף מאן ניכט פערגעססען, דאס ניכט יעדער סעמינאר-צאָגלינג דיא פעהיגקייט בעזיטצט, איינסט ראבבינער צו ווערדען. זאָלכע לייטע ווערדען נון מינדעסטענס „קאנטאָרען" ווערדען קאָננען. דאנן ניכט'ס אבער אויך קליינערע געמיינדען, דיא ניכט אים שטאנדע זינד, איינען ראבבינער אונד איינען קאנטאָר אויסצוהאלטען. ווירד אבער דער סעמינאר-ראבבינער אויך דאס קאנטאָר-אמט פערזעהען קאָננען, דא ווערדען דיא קליינערען געמיינדען מינדעסטענס ניכט זאָלך' גראָסע לאסטען טראגען מיססען. איבערדיעס קאנן יא דיעזע נייע קאנטאָר-שולע ניכט בלאָס מיט דעם סעמינארע, זאָנדערן אויך מיט דער לעהרער-בילדונגס-אנשטאלט אין פערבינדונג טרעטען. דיא קליינערען געמיינדען קאָננטען זאָדאנן פיעללייכט אין איינער אונד דערזעלבען פערזאָן איינען ראבבינער, לעהרער אונד קאנטאָר האבען! וויר ווירדען אונס נור נאך דען בעשיידענען פאָרשלאג ערלויבען, דאס אם סעמינאר אויך איינע בילדונגס-אנשטאלט פיר „מוהלים" ערריכטעט ווערדע. וואָרום זאָללטע זיך דענן אויך איין זאָלכער סעמינאר-צאָגלינג ניכט גלייכצייטיג אים מוהל-וועזען אויסבילדען. פעסט בעזיטצט אייניגע אויסגעצייכנעטע מוהלים, אונטער דענען דער קולטוס-מיניסטער דען איינען אָדער דען אנדערן צום פראָפעססאָר דער „ברית מילה" ערנעננען קאָננטע!

טעלעגראַפישע דעפעשען.

פעטערסבורג 10-טען דעצעמבער. דיא רוסישע רעגיערונג דענקט יעטצט ניכט אן קריעג. דיא פאָליטישע לאגע האט זיך יעטצט פריעדליכער געשטאלטעט. (יעטצט אים ווינטער דענקט מאן אין פעטערסבורג אן קיינען קריעג; אבער אים פריהלינג —!)

קאָנסטאנטינאָפעל 11. דעצעמבער. מאהמוד דאמאט פאשא (דער שוואגער דעם סולטאנס) וואורדע אויף בעפעהל דעם סולטאנס פאָם רייכע הינויסגעשאפפט.

וויען 11. דעצעמבער. קראָנפרינץ רודאָלף האט געסטערן איינען פעהלשוס געמאכט, זאָ דאס דיא געוועהר-קוגעל איהם זעהר בעדייטענד פערוואונדעטע. דיא קוגעל דראנג דעם קראָנפרינצען אין דען בויך. דיא וואונדע איזט 3 אונד ¾ צאָלל לאנג. אויך זיין דוימען אונד זיין צייגע-פינגער זינד פערוואונדעט. דער קראָנפרינץ ווירד לענגערע צייט אונטער ערצטליכער פפלעגע זיין מיססען. (זאָעבען מעלדעט איינע צווייטע דעפעשע, דאס דיא פערוואונדונג קיינע געפעהרליכע איזט.)

געשעפטסבעריכט

געטרייר-געשעפט. פאָן ווייצען וואר געסטערן מעסיג צו מארקטע געבראכט, דער פערקויף וואר שוואך, פערקויפט וואורדען 12000 מטצר.

ווייצען טהייס 100 מעטער-צטר 79.8 קילאָ 9.60 גול. 100 מעטער-צטר. 79 קילאָ 9.70 גולד. 200 מעטער-צטר. 78.5 ק' 9.30 גול. — 500 מטרצ'. 78 קילאָ 9.60 גול. 400 מטרצ' 78 ק' 9.65 גול. 100 מטרצ' 78 ק' 9.60 גול. 200 מטרצ' 78 ק' 9.40 גול. 100 מטרצ' 78 ק' 9.50 גול. 600 מעטרצ' 78 קילאָגראמם 9.72½ גולד. — וויסענבורגער 700 מעטרצ' 78 קילאָ' 9.30 גולד. 400 מטרצ' 76 קילאָ 8.55 גולד. (אללעס פער דרייא מאָנאטע.)

ווייצען פער פריה-יאהר 8.67½—8.72½ גול.
קוקורוץ באנאטער פער מאי-יוני 1879, 4.97—5 גול.
האפער פער פריה-יאהר 5.85—5.90 גולד.

וויענער פרייזע.

קאָרן-מעהל, נר' 1: 12.50—14. גול. נר' 2, 10.50—11.50 גולדען פער מעטער-צטר.—

הילזענפריכטע: לינזען 12—20 גולדען, ערבסען 10—14 גול. באָהנען 8¾ — 10¾ גול. הירזען 6—6¾ גול' (אללעס פער 100 קילאָ).

וויענער שלאכט-פיעהמארקט. דער אויפטריעב אויף דעם וויענער שלאכט-פיעהמארקטע אם 9-טען ד. מ. בעטרוג 2877 שטיק, דאפאָן וואָרען: 1891 אונגארישע, 775 פאָלנישע אונד 211 דייטשע. דיא פרייזע שטעללטען זיך פער 100ק': אונגארישע מאסט-אָכסען 53 — 60 גולד. פאָלנישע 54—59 גולד. דייטשע 55—60 גולדען.

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר ברי״ רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאָל.	פער 100 קילאָגר.
ווייצען נייער באנאטער	74	—.——.—
"	75	—.——.—
"	76	7.85— 7.95
"	77	8.20 — 8.35
"	78	8.55 — 8.70
"	79	8.85 — 8.95
"	80	9.—— 9.05
" טהייס	74	—.——.—
"	75	—.——.—
"	76	8.50— 8.60
"	77	8.80 — 9.—
"	78	9.20 — 9.30
"	79	9.45— 9.55
"	80	9.60— 9.65
" פעסטער באָדען	74	—.——.—
"	75	—.——.—
"	76	8.15— 8.25
"	77	8.30 — 8.40
"	78	8.60 — 8.75
"	79	8.85 — 9.—
"	80	9.10— 9.20
" ווייסענבורגער	74	—.——.—
"	75	—.——.—
"	76	8.15— 8.30
"	77	8.40 — 8.55
"	78	8.70— 8.90
"	79	9.15— 9.25

פריכטע	קוואליטעט פער העקטאָל.	פער 100 קילאָגר.
קאָרן	72	6.——5.80
גערסטע מאלץ	62	7.20—6.60
גערסטע פוטטער	62	5.75—5.40
האפער	41	5.60—5.40
קוקורוץ באנאטער		4.30—4.20
אנדערער	73	—.——.—
הירזע		5.25—4.75

טערמין-האנדעל		פער 100 קילאָ
ווייצען	פער אָקטאָבער	.——
"	"	—.—
"	פריהיאהר	8.67 —
קוקורוץ	"	4.96 —
גערסטע	"	—.—
האפער	פריה-יאהר	5.85 —
"	"	—.—
ריפס	"	—.—

באללען-מעהל		פל. קר.
נוממער	0	21.60
"	1	21.—
"	2	20.40
"	3	19.40
"	4	18.40
"	5	16.40
"	6	15.50
"	7	13.50
"	8	11.—
"	8½	8.40
שפיריטוס: אלטע פעטטערע פראָמפטע		30.10
נייע . [illegible]		27.50

קורז-טאבעללע פאָם 10. דעצעמבער

געלד-קורז	פל.	קר.
זילבער-אגיא	100	—
דוקאטען	5	56
עסטערייך-אונגארישעס 8 גולדען גאָלד-שטיק (20 פראנקס)	9	31
נאפאָלעאָנדאָר	9	31
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	57	50
20 מארקשטיקע	11	49
פאפיער רובעל	1	13
לאָזע.		
1839-ער ראטשילד-לאָזע גאנצע	334	—
" " פינפטעל	332	—
1854-ער 4 פראָצענטיגע שטאאטס-לאָזע	107	25
1860-ער " גאנצע	112	80
" פינפטעל	123	—
1864-ער לאָזע צו 100 גולדען	138	75
" " 50	138	50
דאָנאו רעגולירונגס	26	—
טהייס-לאָזע	21	60
קרעדיט-לאָזע	163	—
קלארי-לאָזע צו 40 גולדען	28	50
[illegible]-לאָזע	93	50
אינסבריקער לאָזע	20	25
קעגלעוויטש " צו 10 גולדען	14	25
קראקויער " 20	14	75
אָפנער " 40	29	—
פאלפפי " 40	28	50
רודאָלפלאָזע " 10	15	50
סאלם-לאָזע " 40	42	—
זאלצבורגער לאָזע צו 20 גולדען	17	50
סט. גענאָיס " 40	37	—
סטאניסלויער " 20	22	25
טריעסטער " 100	117	75
דטאָ " 50	62	—
וואלדשטיין " 20	23	—
ווינדישגרעצער " 20	27	90
אונגארישע פרעמיען-לאָזע צו 100 גולד.	81	70
דטאָ צו 50 גולדען	81	—
וויענער לאָזע	90	30
ווערטה-פאפיערע		
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	78	—
טעמעשוואר-באנאטער	75	—
זיעבענבירגישע	73	50
גאליציש	84	—
בוקאווינער	79	50
אונגארישע אייזענבאהנאנלעהען	98	80
ווייניעהענט-אבלעזונגס-אבליגאציאָנען	81	50
פאנדבריעפע דער אונגארישען באָדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 איינהאלב פראָצענט	95	—
דער אונגארישען היפאָטהעקען באנק צו 5 איינהאלב פראָצענט	82	50
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5 אונד איינהאלב פראָצענט	—.—	—
דטאָ צו 6 פראָצענט	—	—
דער פעסטער קאָממערציאל-באנק	95	25

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.
Budapest, 1878. Druck v. M. Burian, Marokkanerhaus.

דען מיניסטערן, פאָם קאָניגע פאָן שפאניען, פאָם
דייטשען קראָנפּרינצען אונד פאָן נאָך מעהרערען
אויסווערטיגען רעגענטען.

* (איבער די פערבאננונג דעם) מאהמוד דאמאד פאשא, שוואגער דעם
סולטאנס, אויס דער טירקייא — האבען וויר
בערייטס קירין בעריכטעט. וויא פערהאסט דיעזער
מאנן אייך איזט אונד צוואר ניכט בלאָס אין דער
טירקייא, זאָנדערן אין גלייכעם מאסע אין גאנץ
אייראָפּא — זאָ האט דיעזע פערבאננונג דאָך אונ-
געהייערעס אויפזעהען ערירעגט. אללע וועלט
וואוסטע יא, דאס דער יונגע סולטאן פאָן דיעזעם
זיינעם שלויען אונד געוויססענלאָזען שוואגער זיך
בייא דער נאזע הערומפיהרען ליעס, וויא זעהר
אייך אללע אויפריכטיגען פריינדע איהן פאָר דיע-
זעם שפיטצבובען אייפאָ נאכדריקליכסטע וואָרנ-
טען. איינע דעפּעשע אויס קאָנסטאנטינאָפּעל פאָם
12-טען דיעזעם מעלדעט יעדאָך, דאס דאָרט איינע
פערשוואָרונג געגען דאס לעבען דעם סולטאנס
ענטדעקט ווארדע, אן דערען שפיטצע עבען קיין
אנדערער שטאנד, אלס דער שמוטציגע מאהמוד
דאמאד פאשא! נעבסט דיעזעם מענשען איזט אויך
דער פריהערע שייך-איל-איזלאם (טירקישער
פאבסט) פערבאננט וואָרדען, דא אויך דיעזער דעם
סולטאן נאָך דעם לעבען טראכטעטע. ביידע שור-
קען וואָרען פאָן רוסלאנד בעשטאָכען אונד וואָלל-
טען ניכט דולדען, דאס אין דער טירקישען רע-
גיערונג אונד פערוואלטונג פערבעססערונגען איינ-
געפיהרט ווערדען! רוסלאנד האט היעבייא נא-
טירליך איינען וויכטיגען צוועק, דא עס יא, ווענן
דיא טירקייא קיינע פערבעססערונגען פאָרנימטט,
דיא בעסטע אויסרעדע פיר דערען צערשטיקעלונג
האט. מאהמוד דאמאד פאשא וואר איממער פאָן
רוסלאנד געדונגען. דער שייך-איל-איזלאם דירפטע
זייט זיינער ערפאָלגטען אבזעטצונג עבענפאללס
פאָן רוסישעם געלדע געלעבט האבען, דא אבער
דער סולטאן אויף דער אויספיהרונג דער צייטגע-
מעסען פערבעססערונגען בעשטאנד, שטיפטעטע
זיין איינער שוואגער געגען דעססען לעבען איינע
פערשוואָרונג אן. אללערדינגס מיט דיא פערבאנ-
נונג מאהמוד דאמאד פאשאס אלס צייכען בע-
טראכטעט ווערדען, דאס דער רוסישע איינפלוס
אין קאָנסטאנטינאָפּעל ענדליך דאָך אים געגנעליכען
שווינדען בעגריפפען איזט. — דיא הייטיגע דעפּע-
שען מעלדען: עס בעשטעטיגט זיך, דאס אין
פאָלגע איינער ענטדעקטען פערשוואָרונג געגען
דען סולטאן אונד וועגען דער היעדורך פאָרגע-
נאָממענען פיעלען פערהאפטונגען דיא אויפרעגונג
אין קאָנסטאנטינאָפּעל איינע אונגעהייערע איזט.
דער צוועק דער פערשוואָרונג וואר: דיא אבזעט-
צונג דעם סולטאנס. דער געוועזענע סולטאן מוראד
אונד דער טהראָנ-פאָלגער ווערדען שטרענג בע-
וואכט. אללע הייזער דער פריהערען מיניסטער
האט מאן דורכזוכען לאססען.

* (דער רוסישע קאיזער פאללער אננסט.) עס איזט בעקאננט,
דאס דער רוסישע קאיזער, נאמענטליך זייטדעם
אין פעטערסבורג דיא „ניהיליסטען-אויפשטענדע“
זיך הייפטען, איממער ענגסטליכער ווארדע. דער-
זעלבע וואגטע ניכט מעהר צו בעטטע צו געהען,
אום פאָן דער עוויגען אויפרעגונג איינינע שטונדען
אויסצורוהען. דיעס וואר דער גרונד, דאס דער-
זעלבע, אָבגלייך זייט יאהרען קרענקעלנד, זיינע
הויפטשטאדט פערליעס, אום אויף דעם קריעגס-
שויפלאטצע צו פערווייליען. דא ער זיך, פאָן זיינען
רעגימענטערן אומגעבען, זיכערער פיהלטע, אלס
אינמיטטען דעם רוסישען פאָלקעס. אלס ער נאָך
דער איינגאהמע פאָן פלעווגא נאָך פעטערסבורג
צוריקקעהרטע, פאנד ער דאָרט אייך יעטצט קיינע
רוהע. ער איילטע דאהער נאָך ליוואדיא, אום פער-
נע פאָן דען געפעהרליכען בעוועגונגען זיינער
הויפטשטאדט, אין איינעם זידליכען ווינקעל דעם
גראָסען רוסישען רייכעס צופלוכט צו זוכען. נון
קעהרטע דער שוואכע קאיזער דעם מעכטיגען רו-
סישען רייכעס ווידער נאָך פעטערסבורג צוריק.
שאָן אויס זיינער רעדע, דיא ער אין דער אלטען
האָפבורג קרעמל אין מאָסקוי געהאלטען,
קאָננטע מאן לייכט מערקען, וויא זעהר אלעק-
סאנדער .II פאָן פורכט אונד אנגסט ערגריפפען
זייא. ער שפּראך נעמליך דאפאָן, דאס ער באלד
ניכט מעהר זיין ווערדע! ער באט
דיא בירגערשאפט מאָסקויס, איהרען שוטץ זיינעם
נאכפאָלגער אנגעדייהען צו לאססען! — זאָ שפּריכט
ניר איין מאָנארך, דער בערייטס זאָ ענטמוטהיגט
איזט, דאס ער זיך אן דער שוועללע דעם טאָדעס
גלייבט. — נאכטרעגליך ווירד נאָך בעריכטעט,
דאס וועהרענד דער לאנגען רייזע פאָן ליוואדיא
נאָך פעטערסבורג דער רוסישע קאיזער עס ניכט
געוואגט, אויס דעם וואגגאָן צו שטייגען מיט אויס-
נאהמע דער ביידען הויפט-אייזענבאהנ-שטאציאָ-
נען כארקאָוו אונד מאָסקוי. אין כארקאָוו פער-
וויילטע דערזעלבע בלאָס, ביז דער בירגערמייסטער
איהם, וויא דיעס אין רוסלאנד זייט יע איין הייליגער בריך, „בראָד אונד זאלץ“ געריכט, אלס צייכען דער טרייע, אנהענגליכקייט אונד אינטער-
טהעניגקייט. אין מאָסקויא וואָללטע ער דיא בירגערשאפט פיר זיך געווינגען, דיא איהם אללערדינגס
פיעל אנהענגליכער איזט, אלס דיא בירגערשאפט
אין פעטערסבורג, דא בעקאננטליך ביז צור צייט
פעטער דעם גראָסען עבען מאָסקוי דיא הויפט-
שטאדט דעם רוסישען רייכעס אונד דען זיטץ דער
רוסישען קאיזער בילדעטע. אין אָדעססא וואָללטע
דער קאיזער טראָטץ אללעם ביטפענס פיר קיינען
איינציגען אויגענבליק אויסשטייגען אונד וויעז
זעלבסט דיא בעגריסונג דעם דאָרטיגען אָבער-
קאָממאנדירענדען צוריק. עס ווירד שאָן פיר דיא
נעכסטען טאגע ערוואַרטעט, דאס דער קאיזער,
דער ווירקליך שטארק געמיטהס-קראנק איזט, דיא
רעגיערונג ניעדערלעגען ווערדע. טריטט דער
קראָנפּרינץ אן דיא שפיטצע דער רעגיערונג,
דאנן דירפטע דיא גאנצע פאָליטיק רוסלאנדס
איינע נייע ווענדונג ערהאלטען; דיא ליידער פיר
דען פריעדען אייראָפּאס קוים גינסטיג זיין ווירד!

* (געפעהרליכע קיססע.) זעממט-
ליכע מיטגליעדער דער העססישען גראָסהערצאָג-
ליכען פאמיליע זינד פאָר איניגען וואָכען אן דיפ-
טעריטיס שווער ערקראנקט וואָרדען. — עס איזט
וואָהל בלאָס איינע פרינצעססין געשטאָרבען, וועה-
רענד דער גראָסהערצאָג זאממט פרויא אונד
דרייא קינדערן דורך גראָסע אנשטרענגונגען דער
ערצטע גליקליך גערעטטעט וואורדען. דיא ערצ-
טע בעהויפטען נון, דאס זעממטליכע מיטגליעדער
דער הערצאָגליכען פאמיליע דאדורך פאָן דיפ-
טעריטיס אנגעשטעקט וואורדען, אינדעם זיא דיא
ערקראנקטע פרינצעססין אויף דען מונד געקיסט! — זיא וואַרנען דאהער אללע פאמי-
ליען-פעטער געגען דיעזע געפאהר. זיא ווינשען,
דאס יעדער פאמיליען-פאטער דאראויף זעהע, דאס
„אויף דען מונד קיססען“ אין זיינעם הויזע אבצו-
שאפפען, דא היעדורך אנשטעקענדע קראנקהיי-
טען זיך זעהר לייכט פאָרטפפלאנצען. אין פראנק-
רייך ווירדע עס אלס איינע „אונארט“ געלטען,
ווענן יעמאנד איינעם אנדערן „אויף דען מונד“
קיססען זאָללטע. דאָרט קיסט מאן זיך בלאָס
אויף דיא שטירנע אָדער. אויף דיא וואנגע. בלאָס
אין דייטשלאנד איזט זייט לאנגע דיא מאָדע איינ-
געקאָממען, זיך אויף דען מונד צו קיססען, וועלך
איינפערנפטיגער געברייך אלסבאלד אייך אין
אנדערען לענדערן נאכגעמאכט ווארדע. דיעזע
מאָדע איזט אבער, וויא געזאגט, איינע האָכסט
געפעהרליכע, דא זיא ניר דאצו דיענט, דיא דיפ-
טעריטיס (האלזבריינע) אונד אנדערע אנשטעקענ-
דען קראנקהייטען פאָרטצופפלאנצען. מאָגע דיע-
זע מאָדע דאהער „אויס געזונדהייטס-ריקזיכטען“ אין
יעדעם אָרדענטליכען הויזע גענצליך אבגעשאפפט
ווערדען.

* (דיא האָכצייט דעם פריילינס ראָטהשילד.) שאָן פאָר וואָכען
בראכטען וויר דיא מיטטהיילונג, דאס דיא טאָכ-

שטאיקע ביעשט נאָך דעם פענסטער דעם נעגענאיבער-
שטעהענדען הויזעס.“

ציטטערנד אָפפנעטע אראָלף דאס פענסטער. אן
דיא טהירע וואורדע איממער העפטיגער געקלאָפפט מיט
דעם רופע: „אָפפנעט אין דעם קאָניגס נאמען, אָדער ער-
וואַרטעט קיינע גנאדע!“ — דיא טהירע ערבעבטע אונטער
דעם דרוקע דער פערפאָלגער. — דרויסען אויף דער שטרא-
סע שיען נאָך אללעס שטילל צו זיין. — דאס ביעשט
וואורדע שנעלל היניבער-געשאָבען. —

„שנעלל היניבער, שנעלל! (ואנטע העריך צו
אראָלף) דוא ביזט יונג אונד געשיקט, גיב נור אכט, דאס
ביעשט איזט שמאל, אונד דער גאנג איזט געפעהרליך.
קלעטטערע מיט ביידען הענדען אונד מאכ' דיא איגען צו,
דאמיט עס דיר ניכט שווינדלע. ווענן דוא איינמאל אין
דעם צימער דעם אנדערן הויזעס ביזט, דאָרט וואָ בייל
וואָהנטע, קאננסט דוא דאָרט אויף דען שטיגען הינונ-
טער-געהען אונד דיך דורך דאס טהאָר ענטפערנען — ווענן
נעמליך דאָרט נאָך ניכט דיא פאָליצייא איזט.“

„אָ, נעהען זיא פאָראן! (ואנטע אראָלף) איך וויל
זיא יעטצט ניכט פערלאססען. זיא האבען איינען זעהר
שווערען קאָרפּער אונד ווערדען לענגערע צייט געברויכען,
אום היניבער צו קאָממען. איך וויל וואכע האלטען, ביז
זיא היניבער זינד.“

„האָך! האָך! ביזט דוא וואהנזיניג? דוא ווילסט
וואכע האלטען, וואס איזט דיינע קראפט געגען דיא מיינע?
צוואנציג מענער זאָללען דיא טהירע ניכט בעוועגען, ווענן
איך מיך דאראן לעהנע. שנעלל, אָדער דוא ריכטעסט אונס
ביידע צו גרונדע!“

אראָלף וואורדע פאָן העריך הינויס אויף דאס ביעשט
געשאָבען, מיט פעסטיגקייט קלעטטערטע אראָלף אויף
יענער געפעהרליכען בריקע דעם פיערטען שטאָקעס, דיא
צעהן קלאפטער האָך איבער דעם שטראסען-פפלאסטער
וואר, דאס ביעשט שוואנקטע אונד קראכטע אונטער זיי-
נער לאסט. — אינדעם ער נון זיינע הענדע ראש ווייטער
בעוועגטע, דען אטהעם אנהיעלט אונד דיא איגען צומאכ-
טע — קאם ער היניבער, ערריכטע דאס פענסטער, דעס-
סען שייבען ער איינגעשלאגען — אונד וואר גליקליך אין
בייליס וואָהנונג. — יעטצט ווארד ער נון פאָם העפטי-
גען קנאלל איינער פיסטאָלע צוריקגעשרעקט. דורך דיא
טהירע דער וואָהנונג, אין וועלכער נאָך העריך צוריקגעבליע-
בען, ווארדע נעמליך געשאָססען. — דא אין העריק'ס וואָה-
נונג דיא לאמפע בראננטע, קאָננטע אראָלף צו זיינעם
שרעקען זעהען, דאס העריך פערוואונדעט ווארדע, דענן
דיעזער שוואנקטע פאָרווערטס אונד שטיעס איינען העפ-
טיגען שרייא אויס. — אים נעכסטען אויגענבליקע שטירצטע
זיך אייך העריך אויף דאס ביעשט, דאס בלוט פלאָס
אבער שאָן אויס זיינער וואונדע, אונד מאכטע דאס ביעשט
שליפפעריג אונד „גלישיג“ — דאס ביעשט קראכטע אונ-
טער איהם — אין דיעזעם אויגענבליקע האטטען אויך
דיא פאָליציא-מענער דיא טהירע פאָן העריק'ס וואָהנונג
איינגעשטאָססען — איינער פאָן דער פאָליצייא שפּראנג
זאָפאָרט אנס פענסטער — אונד העריך, דער יעטצט דיא
האָכסטע געפאהר בעמערקטע, אָפפנעטע זיינע איגען וועה-
רענד ער זיך פאָרטבעוועגטע אונד שטאררטע דען געפעהר-
ליכען פיינד אן, אויף וועלכען ער נון זיינע איגען בינ-
טענד אונד פלעהענד ריכטעטע. — דער פאָליצייא-מאנן
ערהאָב זיינע פיסטאָלע — העריך בליעב פאָר שרעקען וויא
געלעהמט. קראכקראכטע הילט זיינע האנד דאס ביעשט
— אונס זיינער וואונדע טרייפעלטע דאס בלוט אויף דיא
טיעפע שטראסע ניעדער — העריך וואר נור נאָך איינע
עללע ווייט פאָן דעם אנדערן פענסטער ענטפערנט —
פלאָטצליך קראכטע ווידער איין שוס — אונד אויף איינ-
מאל האָרטע אראָלף איינען הערצ-צעררייסענדען שרייא
אונד איינען דומפפען פאלל; — העריך וואר זאממט דעם
ביעשט אין דיא שרעקליכע טיעפע היגונטער-געשטירצט,
אונד זיין קאָרפּער לאג צערשמעטטערט אויף דעם האַרטען
שטיינ-פפלאסטער. — דער שטארקע מאנן האטטע אויס
געלעבט — ער וואר טאָדט!

אויף דען קנאלל דער פיסטאָלען, אויף דען שרייא
דעם הינונטערגעשטירצטען אונד אויף דען שרעקליכען
פאלל, איילטען מעהרערע לייטע הערבייא, מאן פאנד דא
בלאָס איינע צערשלאגענע, לעבלאָזע פלייש-מאססע איינעס
מענשען. פאָן אללען זייטען האָרטע מאן דען רוף „מאָרד!
מאָרד!“ ביז ענדליך דיא פאָליצייא פאָן אָבען געריפען:
„וואַרטעט, ביז וויר הינונטערקאָממען. עס איזט איין מאָר-
דער, דער יעטצט זיינע שווארצע זעעלע אויסהויכטע.“

„מיט דעם איינען זינד וויר פערטיג! (ריעף דיא
פאָליצייא) דאָרט דריבען איזט אבער נאָך איינער!“

היניבער קאָננטע מאן אבער ניכט מעהר קאָממען,
אונד זאָ איילטען דיא פאָליצייא-לייטע שנעלל אויס דעם
הויזע, אום אין דאס טהאָר דעם נעגענאיבער שטעהענדען
הויזעס געלאנגען צו קאָננען.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

וואָ דיזעלבע אימּמער אין אללגעמיינער אכטונג שטאנד. דאס מערקווירדיגע היעביי איזט, דאס הערר שלמה שלום איזאקאָוויטש ניכט בלאָס אלס פערטרעטער דער באָסנישען יודען אין דיא דעפּוטאציאָן געוועהלט ווארדע, זאָנדערן אויך אלס פערטרעטער דער שטאדט-בעהאָרדע צו סעראַיעוואָ, דערען מיטגליעד דערזעלבע איזט. דא הערר שלום שלמה איזאקאָוויטש ווענינ דייטש פערשטעהט אונד דיא באָסנישע שפּראכע היער פאָן קיינעם יודען פערשטאנדען ווירד, קאנן מאן מיט דעמזעלבען בלאָס אין העברעאישער שפּראכע שפּרעכען, דא איהם דאס "לשון הקודש" פאסט וויא איינע מוטטער-שפּראכע געלייפיג איזט. — דיא אוידיענץ ביי זיינער מאיעסטעט פאנד געסטערן (דאָננערסטאג) 2 איהר נאכמיטטאגס שטאטט. דער פיהרער דער דעפּוטאציאָן איבעררייכטע זיינער מאיעסטעט דיא מיטגעבראכטע "הולדיגונגס-אדרעססע" אונד זאגטע אונטער אנדערם: "מאַיעסטעט! וויר זינד פאָם באָסנישען פאָלקע ענטזענדעט וואָרדען, אום פאָר דעם אללערהאָכסטען טהראָנע אונזערע אונטערטהעניגסטע הולדיגונג דארצובריננען. לײדער האבען זיך מאנכע אין באָסניען צו איינעם ווידערשטאנדע געגען דיא ארמעען איירער מאיעסטעט פערלייטען לאססען! פיר דיעזע פעראירטען ביטטען וויר אום דיא אללערהאָכסטע גנאדע. מאָגע איירע מאיעסטעט אונס אללען איהרען אללערהאָכסטען שוטץ אנגעדייהען לאססען. עס לעבע אונזער אללערגנעדיגסטער קאיזער פראנץ יאָזעף דער ערסטע!" — זיינע מאיעסטעט ערווידערטע נון וויא פאָלגט: "עס פרייעט מיך, דיא אבגעזאנדטען דעם באָסנישען פאָלקעס ביי מיר צו זעהען, דיא איהרער אנהענגליכקייט פיר מיך זאָ שאָנען אויסדרוק געגעבען! איך בעדויערטע עס געוויס, דאס איין טהייל דער באָסנישען בעפאָלקערונג זיך צו איינעם ווידערשטאנדע געגען מיינע ארמעען הינרייסען ליעס. נון הערשט אבער רוהע. דאס איזט דאָך בעוויז געניג, דאס נונמעהר אויך דיעזע פעראירטען דאפאָן איבערצייגט זינד, דאס איך בלאָס דאס וואָהל באָסניענס אנשטרעבע! איך ווינשע, דאס באָסניען איינער גליקליכען ענטוויקעלונג ענטגעגענגעהע! איך ווינשע דיא גלייכהייט אללער רעליגיאָנען אונד אללער בירגער באָסניענס!" — נאכדעם דיא דעפּוטאציאָן אויך דען געמיינזאמען מיניסטערן אונד דעם אונגארישען מיניסטער-פּרעזידענטען איינען בעזוך אבגעשטאטטעט, ווארדע דיעזעלבע אום 6 אוהר אבענדס צו איינעם מאהלע ביי זיינער מאיעסטעט געלאדען. הערר שלמה שלום איזאקאָוויטש בעריהרטע אן דער קאיזערליכען טאפעל ניכטס, אלס ער זיך היעפיר ביי זיינער מאיעסטעט ענטשולדיגען וואָללטע, זאגטע דער מאָנארך לעבעלנד: "לאססען זיא עס, אים גרינדע גענאָממען מוס איך מיך ענטשולדיגען, דאס איך פיר זאָלכע פייערליכע געלעגענהייטען קיינע "בשר-קיבע" איינגעפיהרט!"

* (איינע אוידיענץ אויף דער גאססע.) פאָרגעסטערן אום 11 אוהר פאָרמיטטאגס קאם זיינע מאיעסטעט אין איינעם אָפפענען פיערשפענניגען וואגען פאָן אָפען נאָך פעסט העריבער-געפאהרען. אלס דער האָף-וואגען דיא קעטטענ-בריקע פערליעס, איילטע איין אָרמליך געקליידעטעס אלטעס ווייב צום וואגען אונד היעלט זיינער מאיעסטעט איינע ביטטשריפט ענטגעגען. דער קאָניג שוואנקטע איינען אויגענבליק, דאָך פאססטע ער זיך אלסבאלד, נייגטע זיך מיט דעם האלבען קאָרפּער איבער דען וואגען הינוים אונד נאהם אוים דער ציטטערנדען האנד דעם אלטען ווייבעם דיא ביטטשריפט ענטגעגען. איין גראָססער פאָלקס-הויפע האט זיך אינצווישען נעבסט דער קעטטענ-בריקע אנגעזאממעלט, דער וועגען דיעזער גנעדיגען האנדלונג זיינער מאיעסטעט אין איין טויזענד-שטיממיגעם עליען-רופען אויסבראך. (דאס זיינע מאיעסטעט אנפאנגס געשוואנקט, איזט זעהר ערקלערליך, נאכדעם בעקאננטליך אויך דעם איטאליענישען קאָניגע איינע ביטטשריפט איבעררייכט ווארדע, אלס דער מאָרדער פאססאַנאַנטע זיך איהם מיט דעם מעססער נעהערטע. אינצווישען האט זיינע מאיעסטעט זיך וואָהל ערינגערט, דאס אין דעם טרייען אונגארן ניעמאנד אן איינען קאָניגס-מאָרד דענקען קאנן!)

* (דאס קליינע אונגליק דעם קראָנפּרינצען רודאָלף) ערוויזט זיך גליקליכערווייזע ווירקליך אלס איין בלאָס "קליינעס" אונגליק, דיא אין פאָריגער נוממער פאָן אונס פעראָפפענטליכטע דעפּעשע האט דיא זאכע נאר זעהר איבערטריעבען. אים ערסטען שרעקען וואר נעמליך אללע וועלט אין פּראג זאָ בעשטירצט דאס מאן דאס אונבעדייטענדע מאלאָהר אימּמער מעהר פערגראָסערטע. זאָ קאם עס, דאס אין דיא וועלט היניוס-טעלעגראפירט ווארדע, דאס דיא קוגעל דעם קראָנפּרינצען אין דען בויך געדרונגען אונד צוואר 3/4 צאָלל טיעף. אלל דיעזע נאכריכטען וואַרען יעדאָך האָכסט איבערטריעבען. איינע שפּעטערע מעלדונג איבער דיעזען פאלל לויטעט נעמליך וויא פאָלגט: דער קראָנפּרינץ בעפאנד זיך אין זיינעם צימּמער אין דער קאיזערליכען האָפבורג צו פּראג מיט איינעם אדיוטאנטען. קראָנפּרינץ רודאָלף, דער אין דער רעכטען האנד איין געלאדענעס קליינעס געוועהר היעלט, וואָללטע מיט דער לינקען האנד דאס פענסטער אָפפנען. פלאָטצליך יעדאָך גינג דאס געוועהר לאָז, אונד דיא קוגעל פערלעטצטע דיא הויט אונד דאס פלייש צווישען דעם דוימען אונד דעם צייגע-פינגער דער לינקען האנד. איין ארצט איילטע זאָגלייך העררביי, וועלכער דיא וואונדע רייניגטע אונד איינען פערבאנד אנלעגטע. דיא פערלעטצונג איזט גליקליכער-ווייזע איינע לייכטע אונד דירפטע אין לענגסטענס 14 טאגען גענצליך געהיילט זיין. דעם קאָניגע אונד דער קאָניגין ווארדע איבער דען אונפאלל אונפערציגליך נאָך גאָדאָללאָ טעלעגראַפירט. איהרע מאיעסטעטען דריקטען נאטירליך דעם קראָנפּרינצען איהרע עלטערליכע טהיילנאהמע אויס אונד גאבען דיא ווייזונג, דאס איהנען איבער דאס בעפינדען דעם קראָנפּרינצען רעכט הייפיג אויספיהרליכע טעלעגראפישע בעריכטע צוגעשיקט ווערדען מאָגען. דיא ארצטליכען מיטטהיילונגען איבער דען פאלל אונד דאס בעפינדען דעם קראָנפּרינצען לויטען וויא פאָלגט: "זיינע קאיזערליכע האָהייט, קראָנפּרינץ רודאָלף, האבען אן דער לינקען האנד דיא הויט אונד דאס פלייש צווישען דעם דוימען אונד דעם צייגע-פינגער אין איינער לענגע פאָן 1/4 צאָלל דורכשאָססען. דאס געפלאָססענע בלוט איזט שוואך, דאס בעפינדען בעפריעדיגענד. דיא וואונדע ווארדע גערייניגט, אייז-אומשלעגע ווארדען אנגעווענדעט, דעם קראָנפּרינצען אבער דיא גראָסטע רוהע אונד דיא שטרענגסטע דיאָט (לעבענסווייזע) אנגעאָרדנעט. דיא נאכט בראכטע דער קראָנפּרינץ זעהר רוהיג שלאפענד צו. דיא קראנקע שטעללע פעראורזאכט נור דאנן עטוואס שמערצען, ווען מיט דערזעלבען איינע בעוועגונג פערזוכט ווירד. פיעבער איזט ניכט איינגעטרעטען." — טראָטצדעם דיעזע מיטטהיילונגען זעהר בערוהיגענד לויטען, ווארדע דענגאָך דער קאיזערליכע לייבארצט, דר׳ ווידערהאָפער, אן דאס קראנקען-בעטט דעם קראָנפּרינצען טעלעגראפיש בערופען. פאָרזיכט שאדעט יא אין קיינעם פאללע. עס וואר בעשטיממט, דאס קראָנפּרינץ רודאָלף פיר דיא ווייהנאכטס-פייערטאגע נאָך גאָדאָללאָ קאָממען ווירד, וואָ אויך איהרע מאיעסטעטען איבער דיעזע פייערטאגע פערווייליען ווערדען. — אין פאָלגע דעם עבען געשילדערטען אונפאללעס קאנן נאטירליך פאָם איינטרעפפען דעם קראָנפּרינצען אין גאָדאָללאָ פיר דיא ווייהנאכטס-פייערטאגע ניכט מעהר דיא רעדע זיין. — הייטיגע דעפּעשען אוים פּראג מעלדען: דאס בעפינדען דעם קראָנפּרינצען איזט אנהאלטענד בעססער. דיא וואונדע שמערצט נור ביי דער בעריהרונג. דער קראָנפּרינץ עמפפינג דעפּעשען פאָן אללען מיטגליעדערן דעם קאיזער-הויזעס, פאָן

פאָלליעטאָן.

דאס פערשוואונדענע טעסטאמענט.

(51-טע פאָרטזעטצונג.)

"העררר! (ריעף אדאָלף) איך בעשוואָרע זיא, לאססען זיא מיך פאָרט, זאָ לאנגע עס נאָך צייט איזט. ווען אונס דא דיא פאָליצייא איבערפאללען אונד אונס געפאנגען נעהמען זאָללטע, דאנן קאָממען וויר ביידע אויף דענזעלבען גאלגען, דענן ניעמאנד ווירד מיר גלויבען, דאס איך נור איין אונווילקירליכער צושויער אונד קיין באנקנאָטען-מאכער אונד קיין מאָרדער בין. וויר מיססען אונס דאהער זאָפאָרט טרעננען!"

הערין וואר נון דורך דיא האַרטנעקיגקייט זיינעס ביזהעריגען שיטצלינגס אין צאָרן געראטהען, אונד ריעף: "טרעננען? טרעננען, דאמיט איך נאָך איינען אין דער וועלט אומהערלויפען לאססע, דער מיך פערראטהען קאנן! — יעטצט טרעננען, נאכדעם דוא מיך ביי איינער האנדלונג בעאָבאכטעט האסט, דיא מיך דעם גאלגען איבערליעפערט — ניין, אונמאָגליך! — דא דוא איינמאל מיין ביזט, זאָ געהאָרסט דוא מיר אויך מיט לייב אונד זעעלע אויף אימּמער."

"העררר הערין! זיא גאבען מיר ביז יעטצט שוטץ אונד בראָד, וואָפיר איך איהנען אויך אויף עוויג דאנקבאר בלייבע; אבער, איך ביטטע זיא, פערהינדערן זיא מיך ניכט, מיינע זעעלע צו רעטטען, זאָלאנגע עס נאָך צייט איזט. — זאָלל איך מיינע עלטערן אויך נאָך אים גראבע שענדען? דאנן ווירד ערסט דיא וועלט זאגען: "נון איזט עס בעוויעזען, דאס ער איין "ממזר" איזט, דענן נור עבען איין ממזר קאנן זאָ שרעקליך אויסארטען." — הערר, ווען מאן איינען פאדען צו שטארק ציעהט, דאנן מוס ער רייסען. דיא פערפיהרונג איזט נון צו שטארק אנגעשפאננט וואָרדען, איך זאה, דאס מיך דיאזעלבע אויף דען גאלגען פיהרט — אונד איך מוס צוריקקעהרען! איך זאה הייטע דען פינסטערן אבגרונד, אונד איך מוס דען וועג, דער מיך דאהין פיהרט, אויף עוויג פערלאססען."

אדאָלף נאהם היערויף הוט אונד שטאָק — אונד גינג צור טהירע. וויא איין ווישהענדער טיגער וואַרף זיך הערין צווישען איהן אונד דיא טהירע — אונד ריעף: "קנאבע, בלייב! רעגע דען טייפעל אין מיר ניכט ווידער אויף! דוא האסט געזעהען, וואס איך עבען פאָר איינער שטונדע געטהאן, דער בלוט-דורסט איזט אין מיר נאָך ניכט געשטיללט — איך קאָננטע דיך יעטצט צעררייססען!"

"בעססער, דאס איך אונטער איהרער האנד שטערבע, אלס דאס איך דען שענדליכען טאָד אויף דעם גאלגען פינדע. העטטען זיא ניכט געמאָרדעט, ווירדע איך אללעס אנווענדען, אום זיא צו בעססערן אונד צו בעקעהרען אונד ווירדע זיא אויך מיטרופען: אבער יעטצט זינד זיא איין מאָרדער, איהרע האנד איזט מיט בלוט בעפלעקט, פיר זיא גיבט עס קיינע הילפע מעהר, דא זיא ביז צום טאָדע דיעזע מאָרד-טהאט בעאונרוהיגען אונד איהר לעבען צור האָללען-קוואל מאכען ווירד."

הערין בליעב נון נאכדענקענד שטעהען אונד זאגטע היעראויף: "יא, קנאבע, דוא האסט רעכט! פיר מיך גיבט עס קיינע הילפע מעהר! יא, זאָ וויים מוסטע איך קאָממען, וויל איך גלייך ביים ערסטען קליינען פערברעכען ניכט צוריקקעהרען וואָללטע. העטטע איך מיך גלייך ביי דער ערסטען זינדע מיינען עלטערן צו פיסען געוואָרפען אונד זיא אום פערצייהונג געבעטען, ווערע איך ניכט זאָ וויים געקאָממען; אבער זאָ דאכטע איך, איין פערברעכען מיט דעם אנדערן צו דעקען. איך מאסטע מיר אן, אין דער גראָססען וועלט גאָטטעס צו העררשען, פערגאס אבער דאבייא, דאס איך נור מענש בין, אָ, איבער מיך נאררען, איך דאכטע, דיא וועלט דורך פערברעכען צו פערבעססערן אונד דיא געזעטצע דורך געזעטצלאָזיגקייט אויפרעכט צו ערהאלטען. — דא שטעהע איך נון אם ראנדע איינעס ענטזעטצליכען לעבענס — אונד עראַהרע נון מיט שוידערן, דאס צוויי מענשען, וויא איך, דען גאנצען בויא דער זיטטליכען וועלט צו גרונדע ריכטען ווירדען. עס שטעהט ניכט מעהר אין מיינער מאכט, דיא פערגאנגענהייט איינצוהאָלען; פערדאָרבען בלייבט, וואס פערדאָרבען איזט. וואס איך געשטירצט האבע, שטעהט עוויג ניעמאלס מעהר אויף. — יא, פריינד, איך דיענע דיר אלס איין ווארנונגס-צייכען, אלס איין אבשרעקענדעס בייששפּיעל, דאמיט דוא צוריקקעהרסט, זאָ לאנגע עס נאָך צייט איזט. — איך ענטלאססע דיך, ווען איך מיט שווערעם הערצען — געה׳ אונד פערגיסס אן מיך! — — — —"

פלאָטצליך ווארדע אן דיא טהירע העפטיג געקלאָפּפט, מאן האָרטע איין געמורמעל פאָן פיעלען לייטען, — אונד איינער פאָן אויסען ריעף: "אים נאמען דעם קאָניגס אונד דעם געזעטצעס אָפפנעט אונד ערגעבט אייך."

אדאָלף ציטטערטע — הערין אבער פערשלאָס נאָך פעסטער דיא שטאַרקע טהירע, וועלכע פאָן אינגען מיט אייזען בעשלאגען וואר — אונד זאגטע זאָראנן צו אדאָלף: "אָפפנע שנעלל דאס פענסטער אונד שיעבע דאס גראָסטע